

08 Kasım 2018
GÜNLÜDÜR

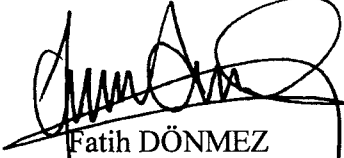
Sayı : 64272063-610- ~~31857~~
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7-3071)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : TBMM Başkanlığının 08.10.2018 tarihli ve 43452547-120.07-E.357758 sayılı yazısı.

Mardin Milletvekili Sayın Tuma ÇELİK'in tarafıma tevcih ettiği 7/3071 esas numaralı yazılı soru önergesi, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği ekte cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinizi arz ederim.

Fatih DÖNMEZ
Bakan

Ek :7-3071 Esas Numaralı Önerge Cevabı (2 sayfa)

Sorular:

Mardin'in Mazıdağı ilçesine bağlı Karataş (Şemika) köyündeki Eti Bakır Metal Geri Kazanım ve Entegre Gübre Tesisleri, faaliyet bölgesindeki bütün yaşam alanını tehdit etmeye devam etmektedir. Cengiz Holding, 2011 yılından bu yana inşaatını sürdürerek genişlettiği ve bir taraftan da fosfat ürettiği Eti Bakır Metal Geri Kazanım ve Entegre Gübre Tesisleri için bu alanı kapsayan köylerin boşaltılmasını istemektedir. 3'te biri kamulaştırılmış tarım arazilerinin yanı sıra ormanlık alan ve meralarda çalışma yürüten Eti Bakır A.Ş.'ye karşı köy sakinlerinin topraklarını terk etmeme mücadelesiye sürmektedir. Eti Bakır A.Ş. burada yaşayan bazı köylüleri işe alarak tepkileri dindirmeye çalışmaktadır. Konu ile ilgili olarak hazine arazileri, mera ve ormanlık alanların kullanımına ilişkin Gaziantep Bölge İdare Mahkemesi tarafından verilen yürütmeyi durdurma kararı uygulanmadan söz konusu işletme faaliyetlerine devam etmektedir. Köylerinde kalmakta ısrarcı olan yurttaşların hukuki mücadelesi ise devam etmektedir. 2017 yılının Haziran ayında, Mazıdağı Kaymakamlığı tarafından köyün boşaltılması yönünde gönderilen tebligata karşın yurttaşlar tarafından açılan itiraz davası da halen sonuçlanmış değildir. Genel olarak bütün bölgenin ekolojik yaşamını olumsuz etkileyen Eti Bakır A.Ş.'nin inşaat halindeki tesisleri birinci derecede Mazıdağı ilçesine bağlı 11 köyü etkilemektedir.

Köydeki meralarda yapılan çalışmalardan dolayı, büyükbaş ve küçükbaş hayvanlar, gittikçe daralan yaşam alanlarında iş makineleri arasında otlamak zorunda kalmaktadır. İddialara göre akşamları filtresiz olarak üretim yapıldığı için duman ve kötü kokular yayılıyor. Bundan kaynaklı olarak, tesisin ekolojik çevreye vermiş olduğu tahribat nedeniyle hayvanlar ölmeye başlamış durumdadır. Köyün etrafına yığılan molozlar ise, köyde bulunan göletin giderek kaybolmasına neden oluyor. Bu alanda yetişkinlerin yaşaması bile zor iken çocuklar molozlar içerisinde yaşamını sürdürmeye devam etmektedir.

Bu durum aynı zamanda burada yaşayan yurttaşlarımızın süreç içinde telafisi olmayacak sağlık sorunlarını yaşamasına neden olacaktır. Yetkililer bu tesisin yarattığı kirliliğe dur deyip çözüm üretmek ve mahkemenin hukuksuz uygulamalara yönelik durdurma kararını uygulamak yerine, burada yaşayan yurttaşlarımıza tebligat yollayarak evlerini boşaltmalarını istemektedir.

Bütün bu tahribat ve olumsuzlukların yanında yurttaşları endişelendiren diğer bir konu, söz konusu tesislerde bilinenin aksine siyanür kullanılacağı iddiasıdır. Konu ile ilgili olarak, Mezopotamya Ajansı'nın Eti Bakır'ın işletmesi hakkında görüştüğü işçilerden aldığı bilgilere göre; bugüne kadar hiç dillendirilmeyen bir siyanür havuzu tamamlanmak üzere olduğu anlaşılmaktadır. Kamuoyunda, "zehirli altın arama faaliyeti" olarak bilinen siyanürlü altın ayrıştırmasının çevreye verdiği zararın boyutları bilinmektedir. Ayrıca işçiler, başka bölgelerde çıkarılacak altın cevherinin burada işleneceğini iddia etmektedirler.

Bu bağlamda;

-Gaziantep Bölge İdare Mahkemesi tarafından verilen yürütmeyi durdurma kararı neden uygulanmamaktadır?

-2017 yılının Haziran ayında, Mazıdağı Kaymakamlığı tarafından köyün boşaltılması yönünde gönderilen tebligata karşın yurttaşlar tarafından açılan itiraz davası hangi aşamada?

-Mazıdağı Eti Bakır Metal Geri Kazanım ve Entegre Gübre Tesisleri için ÇED raporu alınmış mıdır? Alınmışsa şu an ortaya çıkan sonuçlara dair bir öngörü veya uyarı içeriyor mudur?

-Söz konusu tesislerde gece filtresiz üretim yapıldığı iddiası doğru mudur?

-Dinamitin patlatılmasıyla yapılan çalışmalarda evlerde hasar oluşmaktadır. Söz konusu çalışma planında bu tehlike neden göz ardı edilmektedir?

-Bu çalışma sonucu evlerde oluşan hasar ve benzeri zararlar karşılanmış mıdır? Karşılanmışsa hangi kıstaslarla karşılanmıştır? Karşılanmamışsa nedeni nedir?

-Bazı köylerin zorla boşaltılmasına dair bir çalışmanın başlayacağına dair iddialar doğru mudur?

-Tesislerden çıkan atıklardan zarar görecektir olan tarım alanların korunması dair hangi önlemleri almayı planlıyorsunuz?

-Söz konusu tesiste siyanür ile üretim yapıldığı iddiası doğru mudur?

Cevaplar:

Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 25.07.2005 tarih ve 2005/86 sayılı Kararı ile; Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü'ne (Eti Maden) ait Mazıdağı Fosfat Tesisleri'nin, maden ruhsatlarıyla birlikte özelleştirme kapsam ve programına alınarak, özelleştirme kapsam ve programında bulunan Türkiye Gübre Sanayii A.Ş.'ne (TÜGSAŞ) devredilmesine karar verilmiştir.

Ayrıca Mardin'in Mazıdağı ilçesine bağlı Karataş köyündeki Eti Bakır Metal Geri Kazanım ve Entegre Gübre Tesisleri Eti Maden tarafından devredildiği için tesis ile ilgili Eti Maden'nin herhangi bir üretimi bulunmamaktadır.